СИЛЛАБУС
2023-2024 оқу жылының көктемгі семестрі
8D02304 – «Әдебиеттану» білім беру бағдарламасы

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысы (ДӨЖ)	Кредиттер саны			Кредит-тердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОДӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
ID 92941 Ұлттық әдебиеттің концептілері	4	1,7	3,3	0	5 (1,7+3,3+0)	6

ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ

Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы
Оффлайн	Базалық пәндер циклы, таңдау компоненті	Ақпараттық, ғылыми-құрылымдық, диалог- дәріс, кіріспе дәріс, дискуссиялық дәріс, теориялық-құрылымдық, инструктивтік, методологиялық дәрістер	Сұрақ-жауап; әңгімелесу; ауызша талқылау, жазбаша жұмыстарды талқылау, теориялық конференция; семинар-диспут; дереккөздермен жұмыс жасау; семинар-коллоквиум; өз бетінше ойлауға арналған жұмыстар мен жаттығуларды шешу; жеке мәселелер (тақырыптар) бойынша бақылау (жазбаша) жұмыс, одан кейін пікірталас; семинар-пресс-конференция.	Жазбаша (оффлайн) Универ АЖ

Дәріскер (лер)	Сарбасов Болатхан Серғазыұлы, филология ғылымдарының кандидаты, профессор м.а.
e-mail:	sarbasov.bolathan@mail.ru
Телефоны:	Телефон: 87772553469
Ассистент (тер)	-
e-mail:	-
Телефоны:	-

ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ

Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*	ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)
Пәннің мақсаты – қазақ жазушыларының шығармаларындағы көркем концептосфера жүйесін түсіндіру; ұлттық әдебиет арқылы жинақталатын көркемдік концептілерді анықтау, түсіну қабілетін қалыптастыру. Пән әдеби	1. Әдеби шығармалардағы көркем концептке қатысты жаңа болжамдар ұсыну; Өз бетінше білім алу мүмкіндігі және ұлттық концептілерге байланысты жинаған әдеби теориялық білімдерін практикамен ұштастыру.	1.1 Әлем әдебиеттануындағы жаңа терминдер мен түсініктерді меңгереді.
		1.2 Ұлттық әдебиеттегі концептке қатысты анықтамаларын салыстырады.
		2.1 Әдеби концептке қатысты жаңа ғылыми

шығармалар мен қазақ фольклоры үлгілеріндегі ұлттық концептінің негізгі жасалу жолдары мен қызметін талдап, меңгеруге бағытталған. «8D02304 – Әдебиеттану» мамандығы біліктілігінің талабы бойынша құзіреттілік жүйесін қалыптастыру.	2. Концептілерді көркемдік-когнитивтік және мәдениеттанулық аспектіде талдауды меңгеру; көркем шығарманы талдауды заманауи әдістермен сабактастыру.	болжамдарды сараптауды үйренеді.
		2.2 Концептологтардың принциптеріне негізделген концепт құрай алатын лексикалық бірліктерді анықтайды.
	3. Ұлттық әдебиеттегі көркем концептілерді анықтау және жүйелеу.	3.1 Заманауи білімге сүйене отырып, когнитивтік концептілерді айқындау кабілетін меңгереді.
		3.2 Ұлттық мәдениеттану және әдеби-көркемдік аспектідегі концептілерді сараптауды үйренеді.
	4. Қазақ әдебиетіндегі жекелеген авторлардың көркемдік концептілерін айқындау және оларды ғылыми сараптауды үйрену.	4.1 Қазақ әдебиетіндегі базалық концептілерді өз бетінше анықтайды.
		4.2 Көркем концептілерді өзге ұлттық концептілерден ажыратуды меңгереді.
	5. Кез-келген жағдайға дайын болу, қабылдаған шешімдерге әлеуметтік және этикалық жауапкершілікті қабылдау.	5.1 Ұлттық фольклор мен көркем шығарма мәтініне концептологиялық талдау жасауды меңгереді.
		5.2 Көркем шығарма мәтініне концептологиялық талдау жасауды меңгереді және алған білімдерін пысықтайды.
Пререквизиттер	Фольклор және ежелгі дәуір әдебиеті. Орта ғасыр және жаңа дәуір әдебиеті. Әдебиет теориясы.	
Постреквизиттер	Көркем әдебиет және поэтика.	
Оқу ресурстары	**Әдебиет:** Негізгі: Негізгі: 1. Майкл Райан, Джули Ривкин. Әдебиет теориясы. Антология I, II, III, IY том –Астана, 2019 2. Қазіргі қазақ әдебиеті: ұжымдық монография / Авторлар ұжымы. – Алматы: Қазақ университеті, 2021 3. Дадебаев Ж. Қазақ әдебиетінің тарихы. – Алматы: Қазақ университеті, 2021 4. Байтұрсынұлы.А. Әдебиет танытқыш. – Алматы, 2021 5. Қамзабекұлы Д. Ұлттық әдебиет және дәстүрлі ментальдік., 2023. Қосымша: 6. Мағауин М. Ғасырлар бедері. Алматы, 2015 7. Әбдіманұлы Ө. XX ғасыр бас кезіндегі қазақ әдебиеті. – Алматы, 2020. 8. Бисенғалиев З. XX ғасыр басныдағы қазақ прозасы. – Алматы, 1988. 9. Қазақ әдебиеттану ғылымының тарихы. Екі томдық. 2 том, 2009 10. Қазіргі қазақ әдебиеті. – Алматы, 2021. **Интернет-ресурстар** 1. http://elibrary.kaznu.kz/kz 2. https://adebiportal.kz/kz 3. https://qazaqadebieti.kz/ 4. https://juldyz.info/ 5. Қазақстанның ашық кітапханасы http://www.ikitap.kz/ 6. Қазақстандық ұлттық электронды кітапхана http://www.kazneb.kz	
Пәннің академиялық саясаты	Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен айқындалады. Құжаттар Univer АЖ басты бетінде қолжетімді. **Ғылым мен білімнің интеграциясы.** Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде,	

студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.

Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі.

Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әркашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Әртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді.

Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон 87751488767 / e-mail bayazitov.b@kaznu.kz немесе MS Teams-тегі бейне байланыс арқылы *https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3aCCdQe47egO_MnXMQFjnUjUhRTvFg171mjAvG7TUE8H01%40thread.tacv2/1688383216683?context=%7b%22Tid%22%3a%22b0ab71a5-75b1-4d65-81f7-f479b4978d7b%22%2c%22Oid%22%3a%223f815c6e-ebe7-4a3f-9cbc-d44804eb5d68%22%7d* кеңес пен көмек ала алады.

МООС интеграциясы (massive open online course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар **МООС**-қа тіркелуі қажет. **МООС** модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.

Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ **МООС**-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің балдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі

Баға	Баллардың сандық баламасы	% мәндегі баллар	Дәстүрлі жүйедегі баға
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,0	50-54	

Бағалау әдістері

Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген.

Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.

Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.

Формативті және жиынтық бағалау	% мәндегі баллдар
Дәрістердегі белсенділік	0
Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	30
Өзіндік жұмысы	30
Жобалық және шығармашылық қызметі	0
Қорытынды бақылау (емтихан)	40

FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз	ЖИЫНТЫҒЫ	100
F	0	0-24			

ОҚУ КУРСЫНЫҢ МАЗМҰНЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ КҮНТІЗБЕСІ (кестесі)

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
	МОДУЛЬ 1 Ұлттық әдебиеттегі концепт		
1	**Д 1.** Ұлттық әдебиеттегі концептінің тегі және қалыптасуы	1	1
	СС 1. Әдеби тарихи үдеріс және дәстүрлі ментальдік	2	7
2	**Д 2.** Ежелгі дәуірлердегі мифтік сана және концепт үлгілері	1	1
	СС 2. Әдеби дамудағы ұлттық көркемдік сана.	2	7
	ОБӨЖ 1. БӨЖ 1 орындау бойынша кеңестер.		
3	**Д 3.** Әдебиеттегі аккультурация үдерісі	1	1
	СС 3. XIXғ. әдебиетіндегі ұлттық сана мен түйсік көріністері	2	7
	ДӨЖ 1. Әдебиеттер диалогы: қазақ әдебиеті және «Батыс - Шығыс» парадигмасы		22
4	**Д 4.** Орта ғасыр әдебиетіндегі концепт үлгілері және символдар	1	1
	СС 4. Ұлттық әдебиеттегі «Генотип» ұғым және мәдени бағыттар	2	7
5	**Д 5.** Жыраулар поэзисындағы ұлттық концептілер	1	1
	СС 5. Асан қайғы, Доспамбет, Шалкиіз және Қазтуған толғауларындағы ұлттық символдар.	2	7
	ОДӨЖ 2. БӨЖ 2 орындау бойынша кеңестер		
	МОДУЛЬ 2 Абай поэзиясы және көркем концепт		
6	**Д 6.** Абай поэзиясындағы рухани ұлттық құндылықтар	1	1
	СС 6. Абай шығармаларындағы «жақсы мен жаман» концепті.	2	7
	ДӨЖ 2. Ұлттық поэзиядағы «жерұйық» концепті.		22
7	**Д 7.** Абай поэзиясындағы «жүйрік ат», «қыран бүркіт» концепті.	1	1
	СС 7. «Аттың сыны», «Бүркітші», «Қыран бүркіт не алмайды салса баптап», т.б. өлеңдерінің этнографиялық ерекшеліктері.	2	7
	ОДӨЖ 3. Бірінші аралық бақылау нәтижелерін қорытындылау.		
Аралық бақылау 1			**100**
8	**Д 8.** Қазақ әдебиетіндегі түрікшілдік рух, түрікшілдік сарын	1	1
	СС 8. Мағжан поэзиясындағы түркілік құндылықтар	2	7
9	**Д 9.** Шәкәрім шығармаларындағы ұлттық құндылықтар	1	1
	СС 9. Шәңгерей, Мәшһүр, Нарманбет, Шәкәрім шығармаларындағы жаңашылдық	2	7
	ОДӨЖ 4. ДӨЖ 3 орындау бойынша кеңестер.		
10	**Д 10.** Ояну дәуірі өкілдері шығармаларындағы «ескі мен жаңа» концепті.	1	1
	СС 10. Шәңгерей, Мәшһүр, Нарманбет, Шәкәрім шығармаларындағы жаңашылдық.	2	7
	ДӨЖ 3. Жыраулар поэзиясындағы «туған жер» концептінің көркемдік бейнелену жолдары		18
	МОДУЛЬ 3 XIX-XX ғғ. әдебиетіндегі іргелі көркемдік концептілер		
11	**Д 11.** Ж.Аймауытовтың «Ақбілек» романындағы ұлттық концепт және психологизм мәселелері	1	1
	СС 11. Ж.Аймауытовтың «Ақбілек» романындағы ұлттық психология.	2	7
12	**Д 12.** А.Байтұрсынұлы шығармашылығындағы ұлттық - ағартушылық тұжырымдамасы.	1	1
	СС 12. «Маса» жинағындағы ұлттық намыс концепті.	2	7
13	**Д 13.** XX ғасыр басындағы қазақ әдебиетіндегі тарихи және ұлттық сана көрінісі	1	1
	СС 13. Х.Досмұхамедұлы еңбектеріндегі ұлттық рух.	2	7
	ОБӨЖ 5. ДӨЖ 4 орындау бойынша кеңестер		
14	**Д 14.** Әуезов әңгімелеріндегі этнографиялық айшықтар мен құндылықтар	1	1
	СС 14. «Қыр суреттері», «Бүркітші», «Көксерек» шығармалаындағы ұлттық концепт.	2	7
	ДӨЖ 4. «Исатай - Махамбет», «Кенесары- Наурызбай» поэмаларындағы «ерлік пен елдік» концепті.		18
15	**Д 15.** М. Әуезовтің «Абай жолы» романындағы «шешендік» концепті.	1	1
	СС 15. Абай мен Шәкәрім шығармаларындағы жалпыадамзаттық ұлттық ой иірімдері.	2	7
	ОДӨЖ 6. Екінші аралық бақылау нәтижелерін қорытындылау. Пәннің қорытынды бақылау бағдарламасымен таныстыру.		
Аралық бақылау 2			100
Қорытынды бақылау (емтихан)			100
Пән үшін жиынтығы			100

ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ

«Ұлттық әдебиеттің концептілері» пәні бойынша қорытынды емтихан

Критерийі	«Өте жақсы» 90-100 %	«Жақсы» 75-89%	«Қанағаттанарлық» 50-74%	«Қанағаттанарлықсыз» 0-49%
Әдебиетті оқыту әдістемесін ғылыми тұрғыдан зерттеп-тану қабілеттерін дамыту, әдіснамасын білу.	Жаңа білім беру жүйесіндегі инновациядық технологияларды пайдаланудың тиімді жолдарын игеру. Әдебиетті оқыту әдістемесінің әдіснамалық-теориялық негіздерін білу және заманауи әдістерін терең түсіну.	Жаңа білім беру жүйесіндегі инновациядық технологияларды пайдалану. Әдебиетті оқыту әдістемесінің әдіснамалық-теориялық негіздерін білу, көркем шығармашылықты зерттеу әдістерін түсіну.	Жаңа білім беру жүйесіндегі инновациядық технологияларды білу. Әдебиетті оқыту әдістемесінің әдіснамалық-теориялық негіздерін білу, көркем шығармашылықты зерттеу әдістерін шектеулі түсіну.	Әдебиетті оқыту әдістемесінің әдіснамалық-теориялық негіздерін, көркем шығармашылықты зерттеу әдістерін түсіну / түсінбеушілік.
Педагогика мен әдістемедегі жаңашыл әдістемелерді талдай білу, олардың практикадағы тиімділігін анықтай білу.	Әдіснамалық мектептердің әдістемелік негіздерін терең түсіну; әртүрлі ғылыми тәсілдер тұрғысынан көркем әдебиет туындыларын талдау әдістерін меңгеру.	Әдіснамалық мектептердің әдістемелік негіздерін терең түсіну, көркем шығарламаларды әртүрлі ғылыми тәсілдер мен әдістер тұрғысынан талдай білу.	Әдіснамалық мектептердің әдістемелік негіздерін шектеулі түсіну және білу; көркем шығармаларды талдай білу.	Әдіснамалық мектептердің әдістемелік негіздерін үстірт түсіну / түсінбеушілік; көркем шығармаларды талдау әдістерін білмеу.
Қазіргі әдебиеттану ғылымының тұжырымдамалары мен әдіснамасы тұрғысынан көркем шығармаларды талдау.	Жаңартылған білім бағдарламасын оқыту үрдісін басшылыққа алу, пайдалану және әлемдік педагогика ғылымындағы жаңа әдістемелерді меңгеру. Әдебиетті оқытуда заманауи технологияларды, оқыту әдіс-тәсілдерін қолдану.	Әдебиетті оқытуда заманауи технологияларды, оқыту әдіс-тәсілдерін қолдану, мәнін түсіндіре білу.	Әдебиетті оқытуда заманауи технологияларды, оқыту әдіс-тәсілдерін шектеулі түсіну.	Әдебиетті оқытуда заманауи технологияларды, оқыту әдіс-тәсілдерін үстірт түсіну / түсінбеушілік.
Әдебиетті оқытуда колданылатын инновациялық-ақпараттық технологияларды меңгеру. Өз бетімен ғылыми-әдістемелік әдебиеттерді іріктеу мен оларды талдай білу дағдыларын жетілдіру.	Қазіргі әдебиеттанудың тұжырымдамалары мен әдістемесін меңгеру, көркем әдебиет туындыларын талдау мен түсіндіруге қатысты өз көзқарасын қалыптастыра білу.	Қазіргі әдебиеттану тұжырымдамалары мен әдістемесін меңгеру, көркем шығармаларды әртүрлі көзқарастардан талдап түсіндіре білу.	Қазіргі әдебиеттану әдіснамасын шектеулі түсіну және нашар меңгеру; көркем шығармаларды талдап түсіндіре білу.	Қазіргі әдебиеттанудың әдіснамасын меңгермеу; әдебиет туындыларын талдап түсіндіре алмау.

Декан ______________________ Б.Ө. Жолдасбекова

Кафедра меңгерушісі ______________________ А.Б. Темірболат

Дәріскер ______________________ Б.С.Сарбасов